

– Tað er torført at fáa leiðarar at viðurkenna, at leiðslan veit ikki altíð best. Tí ofta er talan um leiðarar, sum í allar bestu meining royna at motivera, viðurkenna, stýra og máta seg til betri avrik. Hóast starvsfólk ofta vita, at tað ikki riggar, finnur leiðslan ofta seint útav, at avriksmentanin skapar verri avrik, góðsku og fyriskipanarlig dómievari, sigur navnframi rithøvundurin og leiðsluráðgevin Christian Ørsted

Fleiri fólk verða útbrend, hóast tey arbeiða á einum arbeiðsplássi við góðari leiðslu. Tey kenna veruliga, at leiðarin hugsar um tey, hevur áhuga í og empati fyri teimum, men tey verða útbrend kortini. Tey fáa so at vita frá leiðsluni, at tey áttu at ansa betur eftir sær sjálvum – nú umframt alt annað mugu tey eisini ansa betur eftir.

– Her er ikki talan um ein vánaligan, keðiligan ella kaldan stjóra. Nei, hetta er umvent, tí her er talan um leiðslu, sum veruliga ynskir at betra um umstøðurnar. Trupulleikin er tó hann, at leiðslan ikki sær egnu ábyrgd í støðuni, sigur Christian Ørsted rithøvundur og leiðsluráðgevi.

Lýsingin av eini fyrirøku við framgongd er, at tey fókini, sum rýma, eisini droyma um at koma aftur. Orsøkirnar til, at tey vilja aftur á gamla arbeiðsplássið eru, at arbeiðið har var innihaldsrikt og av hægri góðsku enn tað arbeiði, sum tey megna á øðrum arbeiðsplássum. Starvsfólk venda aftur til eitt slíkt arbeiðspláss, tí har er ein mentan, sum leggur upp til, at tey taka sær av hvørjum øðrum.

Sterk kjarna tolur trýst

Spurdur um, hvussu ein slík arbeiðsmentan verður skapað, har starvsfelagar taka sær av hvørjum øðrum, greiðir Christian Ørsted frá, at starvsfólk fáa meir burturúr, tá tað, sum tey gera, er áhugavert, og tey fáa stuðlað starvsfeløgum sínum. Tað ironiska er tó, at tá tú veruliga hevur tørv á sjálvhjálpi, hevur tú ikki yvirskot til tað, ella megnar tú tað ikki.

– Kemur tú hartil, at tú verður noyddur til at taka sær av sær sjálvum, tá hevur tú ikki orku til tað. Tá hevur tú ístaðin tørv á starvsfeløgum, familju og vinum, sum kenna tínar tørvir og fáa sett teg í eina støðu, har tú megnar tað, tú hevur ábyrgd av, sigur hann.

– Vit síggja, at tað tað ofta fer at snúgvast seg um rekrutering, og arbeiðsgevarar velja at seta fólk, ið teir halda tola eitt ávíst trýst. Hetta er sera áhugavert, tí hví tola menniskju trýst í gerandisdegnum. Er tað persónleiki,

ella er tað bólkurin av starvsfólki, sum í felag ger, at tá eg arbeiði saman við dugnaligum fólki, sum eg havi álit á, so megni eg eitt størri trýst, spyr hann.

– Tá eg so fari í nýtt starv í eini nýggjari fyrirøku og ikki longur havi toymisstuðulin, megni eg ikki sama trýstið. Tað er tí, at treystleiki er treytaður av arbeiðsplássinum, staðfestir Christian Ørsted.

Modernað leiðsla undir 2. heimsbardaga

Í metsølu bók síni «Lívshættislig Leiðsla» greiðir rithøvundurin víðari frá um amerikanskar hermenn á Kwajalein oynni í Japan undir øðrum veraldarbardaga, tá nútíðar leiðsla nevnliga tók skap. 1. februar 1944 komu amerikanskir hermenn í land á Kwajalein oynni við tí fyrri eygað at hertaka oynna.

Navnframi brigatugeneralurin S.L.A. Marshall var

Nú skuldu nýkallaðir hermenn í innleiðandi venjing læra at minka um sannføringar og virði, broyta sjálvsmyndina og soleiðis geva seg undir militarið. Venjingin skuldi ávirka nýggju hermennirnar á djúpum sálarligum støði. Atburðurin varð meir ágangandi og loyalteturin móttvegis leiðsluni vaks. Straffur og toymisandi vórðu lyklaorðini. Tað vísti seg, at hermenn vildu heldur sjálvir lata lív enn at taka eitt lív. Var talan um lívið hjá einum av kammeratunum, var søgan ein onnur. Tí varð áherðsla lögð á toymisandan, og toymið fekk felags viðurkenning, tá ein kláraði seg væl, og somuleiðis vórðu øll staffað, tá ein kláraði seg illa.

Tá kríggið í Korea brast á fimm ár seinni, vóru úrslitini av venjingini eyðsýnd! Nýggi leiðsluformurin riggaði, tí nú skutu helmingurin av hermonnunum fyri at drepa. S.L.A. Marshall gjørdi fleiri kanningar fyri at finna útav,

Vit kunnu framleiða sum ongantíð fyrr, men vit brenna út og fáa strongd.

komin við amerikonsku hermonnunum til oynna fyrir granska atburðin hjá teimum. Hetta gjørdi hann við tí endamáli at økja um framleidni hjá soldatunum, tí tað víst seg at vera trupult, at fáa hermennirnar at skjóta fyrir at drepa. Nakað, sum í veruleikanum var teirra missión. Seinastu mánaðirnar hevði hann samrøðu við hermennirnar júst eftir, at teir høvdu verið í skotbardaga. Hann vildi skilja, hvat teir upplivdu í tí helviti, teir vóru staddir í, tá teir bardust.

S.L.A. Marshall kom til somu niðurstøðu umaftur og umaftur. Bert 15 av 100 hermonnum skutu fyrir at drepa. Hinir 85 siktaðu viðsíðuna av ella skutu als ikki. Orsøkin var ikki, at mennirnir vóru óttafullir, tí vóru kammeratar teirra í vanda, gjørdur teir alt teir vóru mentir fyrir at bjarga teimum. Tað var tískil ikki egoisma, tá fólk ikki gjørdur eftur boðum. Hermennirnir fingur snøkt sagt ikki seg sjálvar til at taka eitt annað lív, tí menniskjan rætt og slætt er fødd við sterkari mótvild í móti at drepa, vísir Ørsted á.

Tí vórðu átøk sett í verk, sum skuldu venja hermennirnar av við mótvildina. Leiðslan í herinum arbeiði komandi árin skipað við uppgávuni.

hví hin helmingurin av hermonnunum enn ikki vildi skjóta. Tað vísti seg, at hermennirnir vóru so óttafullir, tá teir vóru í skotbardaga, at frontalu ennisbløðini í heilanum vórðu sligin frá. Partar av heilanum, sum skilja menniskjuna frá djórunum vórðu óvirknir.

Fyri at venja djórakendu síðuna hjá menniskjanum, má menniskjan venjast soleiðis, sum djór verða vand. Metodur hjá russiska sálarfrøðinginum Ivan Pavlov vórðu síðani nýttar. Pavlov hevði funnið úrslit í at venja hundar og at fáa teir at reagera, tá hann ynskti tað. Venjingin hjá nýkallaðum hermonnunum varð broytt, og hermaðurin fekk viðurkenning og viðirsløn, tá hann kláraði at skjóta skotskivuna, sum meir og meir fór at líkjast veruligum menniskjum í útsjónd og mobiliteti. Somuleiðis varð hermaðurin revsaður, tá hann ikki gjørdi, sum hann skuldi. Soleiðis varð dráp sett í samband við nakað positivt í miðheilanum hjá hermonnunum.

Fýra meginreglur birtust úr hesi byrjanini upp á modernaða leiðslu:

1, Leiðarin sum fyrimynd

FAKTA

Christian Ørsted er høvuðsrøðari á Leiðaradegnum 31. januar. Hann er kendur fyrir metsølubókina Lívfarlig Ledelse Leiðsla, og hann arbeiðir í skrivandi stund við eini nýggjari bók, sum viðger mýturnar um broytingar á arbeiðsplássum. Hetta verður eisini evnið á fyrilestrinum, sum hann hevður á Leiðaradegnum